

Coördinatie economisch beleid: Commissie geeft handvatten om energiecrisis te helpen aanpakken en Europa groener en digitaler te maken

Brussel, 22 november 2022

De Europese Commissie heeft vandaag het startschot gegeven voor de cyclus 2023 van het Europees semester voor de coördinatie van het economisch beleid. Het pakket bouwt voort op de [economische najaarsprognoses 2022](#). Die lieten zien hoe de EU-economie na een sterke eerste jaarhelft nu in een meer uitdagende fase is terechtgekomen. Het snelle en goed gecoördineerde beleidsoptreden tijdens de COVID-19-pandemie heeft geloond. Nu stelt de weerslag van de **Russische invasie van Oekraïne** de EU voor **meervoudige en complexe uitdagingen**. Historisch hoge energieprijzen, hoge inflatiecijfers, aanbodtekorten, toenemende schulden en stijgende kredietkosten werken negatief uit op de activiteiten van bedrijven en tasten de koopkracht van huishoudens aan.

Deze uitdagingen vergen een gecoördineerde aanpak om een adequate en betaalbare energievoorziening te garanderen, de economische en financiële stabiliteit veilig te stellen en kwetsbare huishoudens en bedrijven te beschermen, zonder dat een en ander ten koste gaat van de houdbaarheid van de overheidsfinanciën. Tegelijk moet er snel worden gehandeld om potentiële groei en banencreatie impulsen te geven en resultaten te boeken met de groene en digitale transitie. **Economische beleidscoördinatie** via het **Europees Semester** zal de lidstaten helpen om deze doelstellingen te bereiken door prioriteiten te stellen en duidelijke en goed gecoördineerde beleidsadviezen te geven voor het komende jaar.

Jaarlijkse duurzame-groeianalyse

De jaarlijkse duurzame-groeianalyse van dit jaar komt met een ambitieuze agenda voor een verdere versterking van **gecoördineerde EU-beleidsreacties** om de negatieve gevolgen van energieschokken op **korte termijn** te dempen. Tegelijkertijd is het van cruciaal belang om de sociale en economische veerkracht verder te versterken en duurzame en inclusieve groei op **middellange termijn** te stimuleren, maar daarbij wel de nodige **flexibiliteit** te behouden om nieuwe uitdagingen het hoofd te bieden. Deze aanpak spoort met de duurzame ontwikkelingsdoelen van de VN, die integrerend deel uitmaken van het Europees Semester.

De vier prioriteiten in het kader van het Europees Semester zijn nog steeds: het bevorderen van ecologische duurzaamheid, productiviteit, billijkheid en macro-economische stabiliteit, om zo concurrerende duurzaamheid te stimuleren.

De [herstel- en veerkrachtfaciliteit](#), met een budget van 723,8 miljard EUR aan subsidies en leningen, blijft zorgen voor een gestage stroom van investeringen in Europese bedrijven, infrastructuur en vaardigheden. Deze faciliteit ondersteunt ook een ambitieuze hervormingsagenda voor de periode tot 2026. De Commissie heeft tot nu toe 26 nationale herstel- en veerkrachtplannen bekrachtigd, die de Raad allemaal heeft goedgekeurd. Tot dusver is in het kader van de faciliteit voor meer dan 135 miljard EUR uitgekeerd.

Dankzij **REPowerEU** (het plan van de EU om haar afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen snel af te bouwen) komen **extra middelen** vrij die door gerichte investeringen en hervormingen de energiesystemen in de EU veerkrachtiger moeten maken en energiearmoede moeten voorkomen.

Adviezen over de ontwerpbegrotingsplannen van de lidstaten van de eurozone

De Commissie heeft onderzocht in hoeverre de ontwerpbegrotingsplannen voor 2023 sporen met de [aanbevelingen van de Raad van juli 2022](#). Daarbij wordt rekening gehouden met het feit dat de algemene ontsnappingsclausule van het stabiliteits- en groeipact in 2023 van toepassing blijft.

In het kader van de budgettaire aanbevelingen voor 2023 moeten lidstaten met lage tot middelhoge schulden erop toezien dat de groei van de nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven in overeenstemming is met een al bij al neutrale beleidskoers. Lidstaten met een hoge schuld kregen de aanbeveling een prudent begrotingsbeleid te voeren, met name door de groei van nationaal gefinancierde primaire lopende uitgaven te beperken tot een niveau onder de potentiële outputgroei

op middellange termijn.

De Commissie nodigt België, Portugal, Oostenrijk, Litouwen, Duitsland, Estland, Luxemburg, Nederland, Slovenië en Slowakije uit om in het kader van hun nationale begrotingsprocedure de nodige maatregelen te treffen om hun begroting 2023 volledig in overeenstemming te brengen met de aanbevelingen van de Raad.

Kroatië zal per 1 januari 2023 tot de eurozone toetreden. De Commissie is dan ook ingenomen met het besluit van dat land om voor het eerst een ontwerpbegrotingsplan in te dienen.

Aanbeveling voor de eurozone

Deze aanbeveling bevat voor de periode 2023-2024 advies op maat aan de lidstaten uit de eurozone over onderwerpen die van invloed zijn op het functioneren van de eurozone als geheel.

Lidstaten van de eurozone zouden het volgende moeten doen:

- Hun **begrotingsbeleid** blijven coördineren zodat de inflatie snel kan terugkeren naar 2 %, de middellangetermijndoelstelling van de Europese Centrale Bank.
- Een hoog niveau aan **overheidsinvesteringen** handhaven om sociale en economische veerkracht te stimuleren en de groene en digitale transitie te ondersteunen.
- Erop toezien dat **steun** aan **huishoudens en ondernemingen** die vanwege de **energiecrisis** financieel onder druk komen te staan, kosteneffectief en tijdelijk is en gericht is op kwetsbare verbruikers, met name het midden- en kleinbedrijf. In dat verband is het voorstel van de aanbeveling om een **tweesporenmodel voor energieprijzen** uit te werken dat de prikkels voor energiebesparingen niet aantast en dat generieke prijsmaatregelen vervangt. In dit systeem zouden kwetsbare verbruikers gereguleerde prijzen kunnen krijgen.
- De **loonontwikkelingen** ondersteunen die de koopkracht van loontrekkers beschermen, maar wel de tweederonde-effecten op de inflatie beperken. Sociale steunregelingen uitwerken en waar nodig aanpassen.
- Het **actief arbeidsmarktbeleid verder verbeteren** en **maatregelen nemen om de tekorten aan vakmensen aan te pakken**.
- De **sociale partners effectief betrekken** bij de beleidsvorming en het **sociaal overleg versterken**.
- Het **ondernemingsklimaat** verder verbeteren en de **macro-financiële stabiliteit** veilig stellen.

Waarschuingsmechanismeverslag

Het waarschuingsmechanismeverslag is een screeningexercitie om mogelijke macro-economische onevenwichtigheden op te sporen. Het geeft aan voor welke lidstaten diepgaande evaluaties nodig zijn om na te gaan of deze geconfronteerd worden met onevenwichtigheden die beleidsoptreden vergen.

Uit het waarschuingsmechanismeverslag van dit jaar blijkt dat **diepgaande evaluaties** nodig zijn voor **17 lidstaten**: naast Cyprus, Frankrijk, Duitsland, Griekenland, Italië, Nederland, Portugal, Roemenië, Spanje en Zweden (landen waarvoor al een diepgaande evaluatie nodig was in de vorige jaarcyclus van het toezicht in het kader van de procedure voor macro-economische onevenwichtigheden), ook de Tsjechische Republiek, Estland, Hongarije, Letland, Litouwen, Luxemburg en Slowakije (landen waarvoor in 2021/2022 nog geen diepgaande evaluatie nodig was).

Voorstel voor een gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid

Het voorstel voor het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid bevestigt dat de **EU-arbeidsmarkt** volledig hersteld is van de COVID-19-pandemie en **sterk presteert**, met werkgelegenheidscijfers die vanaf het derde kwartaal 2021 hoger liggen dan in de periode vóór de pandemie. Ondanks sterke groei hebben jongeren, vrouwen en kwetsbare groepen, zoals mensen met een handicap of een migratieachtergrond, **verdere ondersteuning** nodig om de arbeidsmarkt te betreden. Het beleid om werkers te helpen **veelgevraagde vaardigheden** te verwerven, moet worden versterkt om de risico's op grote tekorten aan werknemers en vaardigheden te verminderen en om loopbaantransities te ondersteunen op arbeidsmarkten die in beweging zijn, met name tegen de achtergrond van de groene en digitale transitie. Eerlijke arbeidsmarkttransities stimuleren is belangrijk om voor banen en vaardigheden de [EU-kerndoelen voor 2030](#) te halen, die in het gezamenlijk verslag over de werkgelegenheid zijn opgenomen.

Prijzen die sinds 2021 stijgen, nog versneld door de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, hebben zowel de EU-economie als de huishoudens onder druk gezet. De reële bbp-groei is in het voorjaar

2022 vertraagd en het inkomen van huishoudens is voor het eerst sinds de COVID-19-pandemie in reële termen gedaald. In deze context zijn **collectieve onderhandelingen en eerlijke en adequate minimumlonen** krachtige instrumenten om de koopkracht van lonen veilig te stellen en tegelijk de werkgelegenheid te bevorderen. Daarnaast moeten maatregelen worden getroffen om de dekking en toereikendheid van **minimuminkomensbescherming** te verbeteren. Een en ander zal ook bijdragen aan de [EU-kerndoelen voor 2030](#) wat betreft werkgelegenheid en armoedereductie.

Verslagen over het post-programmatoezicht

In het kader van het post-programmatoezicht wordt de terugbetalingscapaciteit beoordeeld van lidstaten die programma's voor financiële bijstand hebben doorlopen. Uit de verslagen over het post-programmatoezicht voor **Ierland, Griekenland, Spanje, Cyprus en Portugal** blijkt dat deze vijf lidstaten in staat blijven hun uitstaande schuld af te lossen.

Het verslag over het post-programmatoezicht voor **Griekenland** is het eerste verslag dat voor het land is opgesteld nadat het verscherpt toezicht in augustus 2022 voor dit land is afgelopen. Dit verslag concludeert dat Griekenland de nodige maatregelen heeft genomen om zijn toezeggingen na te komen, ondanks de moeilijke omstandigheden als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Dit verslag kan voor de Eurogroep als basis dienen wanneer deze moet beslissen over de vrijgave van een laatste tranche beleidsafhankelijke schuldmaatregelen die in juni 2018 zijn overeengekomen.

Volgende stappen

De Commissie nodigt de Eurogroep en de Raad uit om de vandaag gepresenteerde documenten te bespreken en de aangeboden handvatten te bekrachtigen. Zij kijkt ook uit naar een constructieve dialoog met het Europees Parlement over de inhoud van dit pakket en over elk van de volgende stappen in de cyclus van het Europees Semester.

Achtergrond

Het Europees Semester biedt een raamwerk voor de coördinatie van het economisch beleid en het werkgelegenheidsbeleid van de lidstaten. Sinds de invoering ervan in 2011 is het uitgegroeid tot een forum waarin EU-landen binnen een gemeenschappelijke jaarlijkse tijdlijn overleggen over hun beleidsuitdagingen op het gebied van begroting, economie en werkgelegenheid. Het Semester zal deze rol blijven spelen in de herstelfase en bij het bevorderen van de groene en de digitale transitie.

De herstel- en veerkrachtfaciliteit is de centrale pijler van NextGenerationEU, met 723,8 miljard EUR aan leningen en subsidies voor het ondersteunen van hervormingen en investeringen door de EU-landen. Deze faciliteit moet de economische en sociale gevolgen van de coronapandemie verzachten en de Europese economieën en samenlevingen duurzamer en veerkrachtiger maken en hen beter voorbereiden op de uitdagingen en kansen van de groene en de digitale transitie.

Meer informatie

[Vragen en antwoorden over het Europees semester 2023: Najaarspakket](#)

Najaarspakket Europees Semester – [Documenten](#)

[Europees Semester](#)

[Economische najaarsprognoses 2022](#)

[Het REPowerEU-plan](#)

[NextGenerationEU](#)

IP/22/7072

Members of the college said:

Europa staat vandaag voor een aantal stevige economische en sociale uitdagingen, als gevolg van de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. Zoals we vandaag in het Europees Semester duidelijk maken, is het van cruciaal belang dat we ons beleid binnen de EU coördineren. Zo kunnen we de directe problemen beter het hoofd bieden en onze economische vooruitzichten voor de lange termijn versterken. Onze prioriteiten zijn duidelijk: betaalbare energievoorziening veilig stellen en kwetsbare huishoudens en ondernemingen beschermen tegen hoge energieprijzen. Onze toekomstige welvaart hangt af van het stimuleren van innovatie en het creëren van concurrerende ondernemingen met hoogopgeleide arbeidskrachten die klaar staan voor de groene en digitale toekomst. In onze strijd tegen de inflatie moet we er wel voor zorgen dat het begrotingsbeleid het monetaire beleid niet doorkruist. Daarom moeten we generieke budgettaire stimuli vermijden. De lidstaten moeten maximaal gebruikmaken van de middelen uit het RRF en REPowerEU om fors te investeren en tegelijk structurele hervormingen door te voeren.

"De Europese economie staat voor een jaar vol uitdagingen. Maar als we eensgezind blijven en inzetten op een gecoördineerde beleidsrespons, zijn we goed gewapend om deze uitdagingen het hoofd te bieden. De aanbeveling waar we vandaag mee komen voor de eurozone – met Kroatië weldra als twintigste lid – geeft een blauwdruk voor een dergelijke reactie. Onze beoordeling van de ontwerpbegrotingsplannen voor 2023 schetst echter een gemengd beeld. Zo is het goed nieuws dat alle lidstaten van plan zijn overheidsinvesteringen voor de groene en digitale transitie en energiezekerheid te financieren. Daartegenover staat dat het merendeel van de maatregelen voor energiesteun die tot dusver zijn aangekondigd, niet gericht zijn op de meest kwetsbare groepen. Aangezien de energieprijzen volgend jaar hoog zullen blijven en de steunmaatregelen waarschijnlijk zullen worden verlengd, is het dringend noodzakelijk de opzet ervan aan te passen om te voorkomen dat de overheidsfinanciën onnodig sterk onder druk komen te staan – en de stimuli te behouden om het verbruik van fossiele brandstoffen terug te dringen.

De arbeidsmarkt is succesvol hersteld van de COVID-19-schok, maar we moeten waakzaam blijven in de nasleep van de energiecrisis en de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne. De vertragende economie, de stijgende energieprijzen en de knelpunten in de aanvoerketens kunnen een sterke impact hebben op de werkgelegenheid. In de huidige context van hoge inflatie moet de loonontwikkeling de koopkracht van loontrekkers beschermen, met name van mensen met een laag en minimumloon, maar wel de sociaal-economische omstandigheden weerspiegelen en het concurrentievermogen veilig stellen. Ook is het van vitaal belang dat de sociale bescherming, zoals een minimuminkomen, adequaat is zodat mensen in hun levensonderhoud kunnen voorzien.

Contactpersoon voor de pers:

[Veerle NUYTS](#) (+32 2 299 63 02)

[Laura BERARD](#) (+32 2 295 57 21)

[Flora MATTHAES](#) (+32 2 298 39 51)

Voor het publiek: [Europe Direct](#) per telefoon [00 800 67 89 10 11](#) of [e-mail](#)

Related media

 [Press conference by Valdis Dombrovskis, Executive Vice-President of the European Commission, Nicolas Schmit and Paolo Gentiloni, European Commissioners, on the European Semester Spring package](#)